

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Pastorum Continens Doctrinas, & Industrias ad Pastorale
Munus piè, fructuosè, ac securè obeundum pertinentes,
Unà cum Casibus frequentius circa idem Officium
occurrere solitis, & ex communiote ...**

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1678

§. 1. De Pastore in genere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49267](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49267)

PARS PRIMA.

De Doctrinis circa propriam Personam à Pastore observandis.

HÆ universim ad duo capita revocari possunt, nempe ad finem, qui præfixus esse debet Pastori, & ad media, quibus ad eundem finem certius, abundantiusque consequendum uti oportet, quæ quidem utraque sequentibus duobus capitibus explicabuntur.

CAPUT I.

DE FINE PASTORIS.

AD hunc clarius cognoscendum variæ quæstiones elucidandæ occurrunt, nimirum 1. quid & quotuplex sit Pastor. 2. Quæ qualitates intrinsecæ & extrinsecæ ad eundem requirantur. 3. Quod sit officium illius, & quid potissimum in executione ejusdem sui officij observare debeat, quæ omnes majoris claritatis gratiâ per diversos iterum paragraphos resolventur.

§. I.

De Pastore in genere.

Qu. 1. Quid sit Pastor animarum? R. esse Clericum Beneficiatum curam animarum actualem habentem, in qua definitione pro genere remoto ponitur Clericus, partim ut innuatur, neminem posse esse Pastorem, nisi in SS. Ordinibus constitutum; partim ut significetur, hoc prædicatum Clerici commune ei esse cum aliis Clericis. Pro genere proximo verò Beneficiatus ponitur, per quod distinguitur partim ab aliis Sacerdotibus nullum Beneficium Ecclesiasticum habentibus; partim verò convenit cum ijs, qui actu fruuntur tali Beneficio. Intelligitur autem hoc loco per Beneficium Ecclesiasticum nihil aliud, quàm Jus perpetuum auctoritate Ecclesiæ

Instructio IV.

A

con-

constitutum ad fructus ex bonis Ecclesiæ propter officium ab
quod spirituale percipiendos. Denique pro differentia ponitur
Curam animarum habens; per hanc enim distinguitur
partim à Sacerdotibus simplici officio gaudentibus, id est,
præcisè ad Officia Divina obeunda constitutis, quales sunt
Canonici & Capellani; partim à Sacerdotibus duplici quodam
Officio fruentibus, sed quod præcisè in Eminentia quadam in
Ecclesia, seu loco honoratiore in Choro, Processionibus, Sol-
fragiis ferendis consistit, ut Personatus; vel certè non nisi
simplicem rerum Ecclesiasticarum administrationem habeat,
qualia sunt Officia Custodis, Thesaurarij, Primicerij, Archi-
presbyteri & similia.

Porro, ut hæc ipsa differentia melius intelligatur, nota-
dum est ex Barbofa c. 1. de officio & potestate Parochi num.
47. curam animarum in Beneficiis dupliciter considerari pos-
se; primò latè & improprie, quatenus scilicet nudam potes-
tatem Fori contentiosi in ordine ad mores corrigendos con-
sinet; & sic omne Beneficium habens Jurisdictionem Visitan-
di, Excommunicandi, Absolvendi &c. curam animarum ha-
bere dicitur. Secundò strictè & proprie, quatenus scilicet
curam pœnitentialem in foro animæ, seu obligationem ad
Sacramenta Baptismi, Pœnitentiæ, Eucharistiæ, Extrema
Unctionis, Matrimonij, aliquibus, qui ea ab eo suscipere tenentur,
administranda significat. Quæ iterum subdividitur
in habitualem, & actualem: Illa est, quæ apud aliquem con-
suetudine alicujus Beneficij in fieri, sed non in facto reperitur,
eò quòd scilicet executionem potestatis non habeat, vel de-
fectu Tituli spiritualis per unionem accessorie factam ex-
tenti; vel quia ex privilegio seu consuetudine levatus fuit onere
exercendi actu eam potestatem. Actualis est, quam quis
actu per se in Populum ex necessitate officij, eò quòd scilicet
in parochiali, vel curato beneficio canonicè intitulatus, &
institutus est, gerere tenetur; atque hæc proprie Pastorem
constituit, non autem habituaalis, utpote quæ nec incompati-
bilitatem causat, nec personalem residentiam requirit, sed per
modum simplicis Beneficij se habet.

Qu. 2. Quot sint Pastores? R. eos universim in tres clas-
ses dividi posse; Ad primam pertinent Pastores summi seu
Papæ, utpote, qui supremam in omnes inferiores Pastores
pot-

potestatem exercent. Ad secundam pertinent mediati Pastores, nempe Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, eorumque Vicarij, tam Generales, quàm Foranei, seu Decani Rurales, utpote, qui & ipsi ordinariam in inferiores Pastores jurisdictionem habent. Ad tertiam denique spectant Parochi, eorumque Vicarij, Coadjutores, & Cooperatores, quibus immediate cura animarum strictè accepta incumbit, de quibus in hac instructione potissimum agetur, atque adeo eorum nomenclaturam & differentiam breviter prius indicare oportet. Itaque.

Qu. 3. *Quid sit Parochus?* R. esse Rectorem principalem Parochiæ. In qua definitione per Rectorem principalem intelligitur is, qui proprio nomine, & non tantum per modum Substituti, aut Cooperatoris Parochiam administrat; per Parochiam autem intelligitur locus Parochi commissus, in quo degit Populus certis finibus limitatus (unde & Paræcia, seu Accolarum conventus interdum vocatur) & certæ alicui Ecclesiæ deputatus, quæ proinde Ecclesia parochialis dicitur, habetque jus administrandi Sacramenta, Baptismi, Pœnitentiæ, Eucharistiæ; Matrimonij, Cæmeterium erigendi, atque in eo defunctos sepeliendi, decimasque & oblationes pro sustentatione Parochi colligendi.

Qu. 4. *Quid sit Vicarius?* R. esse Sacerdotem, qui Beneficio alicui alieno nomine præest; quorum alij perpetui, alij temporales sunt. Perpetui sunt, qui ad præsentationem Patroni, vel Rectoris per Episcopum suum perpetuo titulo instituuntur. Temporales sunt, qui ad beneplacitum Prælatorum vel Rectorum exponuntur, vel deponuntur; unde magnum inter hos duos Vicarios discrimen est, idque triplex potissimum; nam primò Vicarij perpetui, cum sint intitulati, seu auctoritative instituti, nec à Rectore, nec à Successore illius amoveri possunt ab Ecclesia, aut portione sua fraudari, nisi ob crimen, vel aliam justam causam, per sententiam competentis Judicis id fiat; temporales verò Vicarij hoc ipso, quòd titulum non habent, ad nutum amoveri possunt. Secundò, Vicarij perpetui veri Beneficiati sunt, utpote, qui jus reale, ac verum titulum Canonicum Beneficij acquirunt, non quidem directum (hic enim penes Rectorem, cujus vices gerant, manet) sed utilem portionis ex annuis Parochiæ redditibus

sibi assignatæ, ratione cuius verum Beneficium habere censentur, quia in perpetuum non à Rectore principali, sed ab ipso instituyente datur; secus se res cum Vicario temporali habet, utpote, qui curam animarum non suo, sed Rectoris principalis, aut eum constituentis nomine gerit. Tertio, Vicarij perpetui, sicut tenentur ad Onera Parochorum, aliisque obligationes curæ animarum annexas; ita etiam eorundem commodis gaudent, adeoque quoad omnia Rectoribus Parochialibus in jure æquiparantur, quæ tamen Privilegia & Onera minimè Vicarijs temporalibus conveniunt.

Qu. 5. *Quid sit Coadiutor?* R. esse eum, qui Parochus, si ob ægritudinem animi aut corporis factus est inutilis, ac inhabilis ad officium suum exercendum, ab Episcopo datur; et illius nomine plenam Parochiam tam in temporalibus, quam in spiritualibus administrationem suscipiat; unde ipsa Qualitibus & Auctoritate præditus esse debet, quæ ad Parochum requiruntur; tenetur etiam jure communi resident in loco, & potest omni tempore amoveri, cum nullum jus & titulum in Parochia, sed nudum ministerium manuale habeat, imò per mortem naturalem & civilem (id est, Depositionem vel Renunciationem) officio suo privetur, nisi forte in Coadjutorem perpetuum cum futura successione datus sit, quod solus Papa facere potest. Distinguitur autem à Vicario temporali, quòd iste ab ipso Parocho assumi possit, Coadiutor autem ab Episcopo detur, qui potest eum etiam invito Parocho obrudere.

Qu. 6. *Quid sit Cooperator?* R. esse Sacerdotem ab Episcopo pro cura animarum approbatum, cui Parochus, aut alius Curator suam jurisdictionem in foro conscientie delegat, eumque in socium laboris adsciscit. Unde facile patet discrimen inter Cooperatorem, & alios supradictos Sacerdotes, quia illi omnes habent ordinariam jurisdictionem, atque adeo partem saltem suæ Jurisdictionis alteri delegare possunt, non item Cooperator; quia hic, sicut tantum delegatam potestatem habet, audiendi confessiones, assistendi matrimonio, & alijsque actus parochiales exercendi, ita non potest illos vel omnes, vel unicum etiam alteri delegare.

Qu. 7. *An Parochi & Vicarii possint propter necessarium impedimentum sine licentia alium Vicarium sibi constituere?*

R. pr-

De Pastore in Genere.

§
R. primò. Si de Vicariis perpetuis substituendis est sermo, neutrum id posse, quia Titulus Vicariæ ad duos pertinere non potest, & præterea institutio perpetui Vicarij ad Episcopum spectat. R. secundò. Si de temporali Vicario ad breve duntaxat tempus sit sermo, omnino talem ex justa causa ab ijs constitui posse, etiam sine auctoritate & consensu Episcopi, ita, ut ipsi ad breve tempus totum suum officium & administrationem committant; si tamen ultra duos menses abesse cogantur à Parochia, debent licentiam ab Ordinario impetrare, & Vicarium idoneum ab eodem approbatum relinquere; quod etiam facere debent, si præsentem quidem sint in Parochia, sed ob infirmitatem præesse officio personaliter non possint, hocque impedimentum ultra tres menses duraturum credatur.

Qu. 8. *An, sicut ad Vicarium pertinet cura actualis Parochialis Ecclesie quoad forum internum, ita etiam defensio lurium parochialium, que ad forum contentiosum, fabrica, & reparationem spectant, ipsi incumbere censenda sit?* R. negativè, sed hoc ad Rectorem principalem, saltem si majorem partem reddituum percipiat, spectare, cum & ipsa Parochia quoad proprietatem Rectoris principalis esse dicatur; secus sentiendum foret, si de ipso jure Vicariatùs retinendo vel recuperando ageretur; tunc enim, sicut quilibet alius Curatus vel Beneficiatus, potest agere pro juribus sui Beneficij, etiam sine mandato principalis Rectoris; imò in tali casu, si uterque agere velit, Vicarius debet præferri Rectori principali, cum, sicut ipse fructus tanquam usufructuarius participat, ita etiam ipsius principaliter intersit, pro jure hoc suo defendendo agere.

§. II.

De Qualitatibus extrinsecis ad Pastorem requisitis.

Qu. *Quot, & quanam qualitates extrinsecæ ad Pastorem requirantur?* R. tres potissimum requiri, scilicet legitimam vocationem, institutionem, & æstimationem, seu auctoritatem apud suos subditos.

A 3

MEM-